

สำนักหอสมุด

27 ส.ค. 2532

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวในผู้ป่วย

ภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ

THE RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED FACTORS AND ADAPTATION
IN POST CARDIAC VALVULAR REPLACEMENT PATIENTS

เพลินพีศ เล้าทวีระกมล

๒

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2531

ISBN. 974-586-323-8

สงวนลิขสิทธิ์

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจาก China Medical Board of New York, Inc.

อธิบดี

๑๓

สำนักวิทยบริการ ม. มหิดล

Copyright by Mahidol University

15523

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวในผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ

ผู้วิจัย นางสาวเพลินพิศ เลาหวิริยะกมล

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สมพันธ์ ทิณูชีระนันท์

รองศาสตราจารย์นายแพทย์จรัส เกรัมย์พงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราณี สัตยวิวัฒน์

อาจารย์อรพรรณ โตสิงห์

วันที่สำเร็จการศึกษา 17 กุมภาพันธ์ 2531

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ครอบครัว ระยะเวลาภายหลังการผ่าตัด ระดับสมรรถภาพของหัวใจภายหลังการผ่าตัด และความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองภายหลังการผ่าตัด กับการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจที่มาติดตามการรักษาที่คลินิกโรคหัวใจ แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลราชวิถี และโรงพยาบาลโรคทรวงอก นนทบุรี จำนวน 100 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัว แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองภายหลังการผ่าตัดและแบบวัดการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พร้อมทั้งค่าสถิติ เอฟ และเลือกตัวทำนายที่ดีที่สุดโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาภายหลังการผ่าตัด ระดับสมรรถภาพของหัวใจ ภายหลังการผ่าตัด และความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองภายหลังการผ่าตัด ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ ได้แก่ เพศ และรายได้ของครอบครัว สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวภายหลังการผ่าตัด พบว่าอายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวภายหลังการผ่าตัด ($P < .05$) กล่าวคือ ผู้ป่วยอายุมากจะมีการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดไม่ดี สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวภายหลังการผ่าตัด ($P < .001$) กล่าวคือ ผู้ป่วยที่มีสถานภาพสมรสโสดมีการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดดี ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวภายหลังการผ่าตัด ($P < .001$) กล่าวคือ ผู้ป่วยที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดดี ระยะเวลาภายหลังการผ่าตัดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวภายหลังการผ่าตัด ($P < .05$) กล่าวคือ ผู้ป่วยที่มีระยะเวลาภายหลังการผ่าตัดนานจะมีการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดดี ระดับสมรรถภาพของหัวใจภายหลังการผ่าตัดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวภายหลังการผ่าตัด ($P < .01$) กล่าวคือ ผู้ป่วยที่มีระดับสมรรถภาพของหัวใจภายหลังการผ่าตัดสูง จะมีการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดดี ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองภายหลังการผ่าตัดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวภายหลังการผ่าตัด ($P < .001$) กล่าวคือ ผู้ป่วยที่มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองภายหลังการผ่าตัดมาก จะมีการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดดี

กลุ่มตัวทำนายที่สามารถร่วมกันทำนายการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย สถานภาพสมรส (MASTAT.) ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองภายหลังการผ่าตัด (KNOW.) และระดับสมรรถภาพของหัวใจภายหลังการผ่าตัด (FUNC.) ตามลำดับขั้นของการถูกนำเข้าพิจารณา ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่มีต่อการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจได้ ร้อยละ 42.31 โดยมีสมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

$$Y = 188.3005 + 25.9205 (\text{MASTAT.}) + 2.4531 (\text{KNOW.}) + 18.0951 (\text{FUNC.})$$

Thesis Title The Relationship Between Selected Factors and
Adaptation in Post Cardiac Valvular Replacement
Patients

Name Miss Ploenpit Loahaviriyakamon

Degree Master of Science (Nursing)

Thesis Supervisory Committee

Associate Professor Sompan Hinjiranan

Associate Professor Charun Gherunpong

Assistant Professor Wannee Satayawiwat

Lecturer Orapan Thosingha

Date of Graduation February 17, 1988

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the relationship between selected factors and the adaptation in post cardiac valvular replacement patients. The sample composed of 100 post cardiac valvular replacement patients who were follow up at heart clinic out-patient department at Siriraj Hospital, Rajvithi Hospital, Chulalongkorn Hospital and Central Chest Hospital. Tools for the study composed of three kinds of questionnaires; the demographic data questionnaire, the post-operative self care knowledge scale and the adaptation of patient with valvular replacement scale. Data were analysed by using Pearson's product moment correlation coefficient and Multiple coefficient.

The results of the study showed that there were statistically significant relationship between six selected factors, i.e. age, education level, marital status, the post-operative period, the post-operative functional class, the post-operative self care knowledge and the post-operative adaptation. It was found that the younger patients had better adaptation ($p < .05$). The patients who had single marital status revealed better adaptation ($p < .001$) and the patients who had higher education level showed better adaptation ($p < .001$). The patients who had longer post-operative period showed better adaptation ($p < .05$). The patients who had higher post-operative functional class revealed better adaptation ($p < .01$) whereas the patients who had higher post-operative self care knowledge showed more adaptative ($p < .01$). However it was found that there were no statistically significant relationship between two selected factors: sex, family income and the post-operative adaptaton.

Finally, the results of the multiple regression analysis showed that 42.31 percent of the variance of the post-operative adaptation was counted for by three significant factors: marital status, post-operative selfcare knowledge, post-operative functional class. The regression equation respectively in raw score was

$$Y = 188.3005 + 25.9205 (\text{MASTAT.}) + 2.4531 (\text{KNOW}) + 18.0951 (\text{FUNC.})$$